

## Motion

1984/85:1288

Thure Jadestig

### Klassificeringen av kokain och fencyklidin

Enligt narkotikastrafflagen och gällande rättspraxis har slaget av narkotika (medlet) stor betydelse vid bedömningen av hur farlig en viss gärning skall anses vara och om grovt narkotikabrott skall anses föreligga. Av hävd anses då heroin vara farligast, kokain ej fullt så farligt, amfetamin ännu något mindre farligt samt hasch minst farligt om man ser till det straff som innehav (utan försvarande omständigheter) av en viss given kvantitet kan leda till.

Kokainet (Cocainum INN) anses enligt en prejudicerande dom i högsta domstolen 1983 vara något farligare än amfetamin men icke så farligt som heroin. En omfattande dokumentation växer nu fram om kokainets skadeverkningar och farlighet, bl. a. den utomordentligt höga risken för utvecklande av ett svårstyrkt och livslångt beroende, kroppsliga och psykiska skador, bl. a. svåra psykosor med förföljelsemani, samt akuta överdosdödsfall. Det finns således anledning att skärpa synen på detta medel. Det senaste året har publicerats en rad rapporter som vittnar om att skador av kokainmissbruk är mycket vanligare och allvarigare än man tidigare haft anledning att befara. Den internationella kokainutvecklingen de senaste åren, både i fråga om missbruk och illegal handel, ger anledning till stor oro inför hotet att Sverige blir en viktig avsättningsmarknad.

För att få till stånd en skärpt syn på kokainet finns det två huvudvägar att gå. Riksåklagaren kan föra upp ett eller ett par mål som rör narkotikabrott avseende kokain till högsta domstolen och med hjälp av sakkunnigutlåtande försöka få till stånd en ny prejudicerande dom. Förfarandet är dock mindre lämpligt, bl. a. ur processuell synvinkel, eftersom det kan få stor betydelse vem som skriver sakkunnigutlåtandet, samt av tidsskäl eftersom det brådskar att få till stånd lagstiftningsåtgärder för att hindra ett inflöde av kokainet till Sverige.

Den andra vägen, för vilken en rad narkotikapolitiska skäl talar, är att riksdagen beslutar att kokain skall överföras till Narkotikaförteckning I, som upptar medel som heroin, LSD, en rad hallucinogener m. fl. För dessa medel gäller att de anses särskilt farliga samt saknar medicinskt värde. De får alltså inte användas inom sjukvården.

Mot ett överförande av kokainet till Narkotikaförteckning I brukar ofta invändas att det fortfarande har viss användning inom sjukvården, bl. a. som lokalbedömningsmedel vid ögonoperationer. Här kan det dock utan olägenheter ersättas av moderna syntetiska medel som xylocain m. fl. I valet mellan att tillgodose önskemål från mindre grupper inom sjukvården om att få fortsätta att använda ett visst preparat eller en viss beredning och

narkotikapolitiska behov av att utmönstra det och underkasta det sträng juridisk kontroll har regeringen i ett annat sammanhang, nämligen vid förbudandet av preludin. låtit den narkotikapolitiska hänsynen dominera, även om preludinet vid tidpunkten för dess förbudande alltså användes i medicinsk praxis. Heroinet har långt tidigare förbjudits på enahanda sätt. Entydiga narkotikapolitiska bedömningar talar i dag för att kokainet utmönstras ur medicinsk praxis och förs upp på narkotikaförteckning I.

Även fencyklidin (Phencyclidinum INN, "PCP") bör överföras till Narkotikaförteckning I. Det saknar helt medicinsk användning. PCP kan ge upphov till svåra skador som akuta överdoser, psykosor med personlighetsförändringar m. m. Detta medel har i USA blivit ett allvarligt problem och kan lätt framställas ur allmänt tillgängliga handelskemikalier. Några beslag av detta medel har veterligen ännu inte gjorts i Sverige. Vissa tecken tyder på att det börjat bli föremål för visst missbruk i Stockholmsområdet.

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär att kokain (cocainum INN) och fencyklidin (phencyclidinum INN) skall överföras till narkotikaförteckning I.

Stockholm den 24 januari 1985

THURE JADESTIG (s)